

את הרשות הפלשתינית יש להכרית, ומיד!*

אהרון לברון

לניצחון ברור. אולם לא זה המצב בישראל. אמירות נואלות, שגויות מיסודן, כאילו בלתי-אפשרי לנצח טרור בכוח צבאי, נשמעות כאן השכם והערב למרות שאין להן כל בסיס עובדתי, וראה ערך תורכיה וה-PKK הכורדי (אליו עוד נשוב) או ארה"ב ואפגניסטן, אשר הכריעו רק לאחרונה, בצורה ברורה, את הטרור שפנה נגדן. אם קיים עדיין ספק בכך בלב מ, נאמר כי המצב הביטחוני של ישראל הינו בלתי-נסבל, ואסור לו להמשיך ולהתקיים. במצב הנוכחי על ישראל להשיג הכרעה, מאחר וכל אלטרנטיבה מדינית מבוססת על בלימה – לא על ניצחון ולא על הכרעה.

ניצחון והכרעה אינם זהים מבחינה אסטרטגית-צבאית: ניצחון מופגן כאשר צד אחד השיג את רוב יעדיו האסטרטגיים, ובמחיר נמוך, ומנגד הצד המנוצח לא השיג את יעדיו, ואף שילם על כך מחיר כבד. הכרעה מתייחסת למצב בו נשללו מהאויב היכולת ללחום, כמו גם הרצון להמשיך בלחימה. אין הכוונה לכפיית רצון המנוצח על המנוצח, אלא לכך שמכיוון שנשללה מהאויב היכולת היעילה להילחם, ובמחיר כבד, אין לו עוד רצון להמשיך בה. לניצחון פרשנויות רבות מכיוון שהוא מותנה בהשגת יעדים, וכך יכול כל צד לטעון כי השיג את יעדיו וניצח. הכרעה הינה חד-משמעית.

בסכסוך עם כל מדינות ערב יש לישראל קושי יסודי להשיג הכרעה, וזאת בשל יחסי הכוחות האינהרנטיים לרעתה. ישראל השיגה ניצחונות מהירים וברורים בחלק ממלחמותיה עם הערבים (מבצע קדש, ששת הימים), אך בשל היחס הבסיסי של מעטים-מול-רבים, ספק אם תוכל להשיג אי-פעם הכרעה מלאה. לא כך בעימות שכפו עלינו הפלשתינים מאז סוף

ע מי שטעה ביד גסה בתהליך אוסלו, ובעיקר עם מי שטרם התפכח ממנו – קשה להתווכח ולשכנע בכורח העכשווי בהשגת הכרעה במאבק עם הפלשתינים. הדברים הבאים מכוונים למי שאין להם יותר אשליות, אך התרופה שהם מציגים לתיקון המצב שגויה, הססנית, חלקית, ולמרבה הצער – גם חסרת תכלית. במאמר זה יידונו הנושאים הבאים: א הגדרת העימות והאויב העומדים בפני ישראל; ב פרק יימנו הנזקים והחומרות הנובעים מהמשך המצב של אי-הכרעה; פרק ג פורש את הדרכים הצבאיות-אסטרטגיות למיגור הרשות והשגת הכרעה מולה בצורה מעשית; ד – בחינת האלטרנטיבות להכרעה צבאית.

א. דע את אויבך

מ דוע הכרחית הכרעה בעימות עם הפלשתינים? במדינה מתוקנת שאלה זו לא היתה עולה כלל על הפרק, שהרי משנכפה על מדינה עימות מזוין כה קשה, גורלי ומומשך כפי שנכפה עלינו – הנטייה הטבעית והרציונלית היא להשיב מלחמה שיערה עד

תא"ל (מיל.) אהרון לברון, לשעבר מבכירי אמ"ן (איסוף ומחקר) וכיום עוסק במחקרים אסטרטגיים. לאחר כ-30 שנות שירות בצה"ל בתפקידי פיקוד, הדרכה ומטה (בעל "אות המופת" מ-1995), הצטרף כחוקר בכיר למרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב (1988-1984), בו היה, בין היתר, עורך "מאזן הכוחות השנתי במזה"ת". לאחר מלחמת המפרץ (1990-1991) חיבר ספר על 'המלחמה והאסטרטגיה הישראלית' (בחוצאת FRANK CASS). א"ל פרסם בעבר בנתיב.

* מאמר זה הינו תקציר של נייר העמדה בוחח הכרעה מס' 137, שר-אה אור באפריל 2002 מטעם מרכז איאל למ-חקרי מדיניות.

שלא דיכאה, כפי שהתחייבה, את פעילות הטרור והלחימה מצד כל אלה, אלא אף עודדה אותם, שכן המאבק המזוין בישראל בכל תנאי הוא עיקר מרכזי בתפישתה, ה-*raison d'être* שלה, ולא משנה מה נעדיף או לחשוב.

באפיונים כאלה של העימות, לא לראות את הכורח בהכרעה הרי זה בבחינת אי-הבנה חמורה של הנקרא (והנקרה).

הרשות והפלשתינים יזמו העימות המזוין (או המיני-מלחמה) נגד ישראל – ממש כשעמדו לקבל את מלוא תאוותם המדינית ללא מאבק. בראיון גלוי מתוודה שר-החוץ לשעבר, **שלמה בן-עמי**¹ שממשלת ברק היתה נכונה לתת כ-100 אחוז (!) מהשטח שדרשו, וזאת לא רק בשטחי ישיע אלא גם בחלק ממדינת ישראל הריבונית פרופר (דהיינו פריצת גבולות 48).² להנהגה חסרת האחריות של ברק היתה כל הכוונה לבצע וויתורים מופלגים,³ גם כאלה שהיו בבחינת טאבו מוחלט, ובלבד שתיראה כמגישה לעם ישראל את "קץ הסכסוך". במקום קץ הסכסוך קיבלנו הגברת הסכסוך ועימות מזוין שטרם נודע בחומרנו.

אנשים רציונליים ובני-תרבות היו עטים על הצעות ממשלת ברק ונוטלים אותן בשתי ידיים, אך לא כך ערפאת ומרעיו. להם היתה 'אגינדה' אחרת, שלא כללה שום וויתור לישראל. תכניתם היתה, ועודנה, להשיג את יעדיהם לא כמתנה, אלא על-ידי הורדת ישראל על הברכיים בכוח ובאלימות. קונקרטיית חתרה הרשות לאמץ וליישם את **מודל לבנון**, דהיינו, גירוש ישראל בכוח מכל שטחי ישיע. המחשבה היתה: אם כמה מאות אנשי חיזבאללה הצליחו לגרש מלבנון בחרפה, ועד הסנטימטר האחרון, את "הצבא החזק ביותר במזרח-התיכון", מדוע שאלפי מזוינים פלשתינים לא יצליחו בכך? ואכן, מיד לאחר הנסיגה המבישה מלבנון במאי 2000 קרא נסראללה, מנהיג החיזבאללה, לפלשתינים לאמץ את הדוגמה שלו, ובכירים ברשות מיהרו לאמץ את דבריו. נזכיר כאן שמה שארע בלבנון הוא מלחמת התשה, בה לא נלחמו כראוי אלא רק הגנו על עצמנו, ללא מטרה לנצח.

הפלשתינים רוצים איפוא בנסיגת ישראל מישיע עד הסנטימטר האחרון, כפי שישראל נסוגה בגזרות האחרות מול מדינות ערב, **ומבחינתם, הדבר צריך להתבצע בכוח ולא במשא ומתן**. נקודת המוצא הפלשתינית היא תכנית החלוקה מ-1947, ואין הם מוכנים לפשרה טריטוריאלית אמיתית בשטחי ישיע, כאילו לא קרה דבר מאז 48. הם רואים עצמם

ספטמבר 2000. כאן יחסי הכוחות הצבאיים והכוללים בולטים בעליל לטובתנו, ואין מניעה להגיע עמם להכרעה רבתי או לניצחון ברור. השוללים תפישה זו טוענים כי מאחורי הפלשתינים עומדות מדינות ערב, והכרעת הפלשתינים תביא ל"התפוצצות אזורית". אך בעבר התברר שוב ושוב שעל אף תמיכתן המדינית בפלשתינים, אין מדינות ערב ששות להסתכן ולהילחם בישראל בעבורם. גם אם יצא המון מוסת לרחובות במדינות השכנות, ספק אם הדבר יסכן המשטרים שם או יערער את ה"יציבות האזורית".

איני מסכים אף לטענה שמול הפלשתינים תקף הכלל של "עוצמת החלש מול חולשת החזק". נכון שהם מעמידים פני סובלים ונגזלים, אך הרי הם יזמו העימות הנוכחי – וזאת בשעה שעמדו לקבל מלוא דרישותיהם על מגש של כסף. דרך ניהולם האכזרית את המאבק, שחצתה כל קו אדום של בן-תרבות – מקעקע את בסיס "חולשתם", ואיש בעולם – ובישראל – אינו צריך להתייטר בשל המצב שהביאו על עצמם.

המלחמה עם הפלשתינים איננה מלחמה בטרור. אנו מצויים **במאבק לאומי נרחב** מול הפלשתינים, כאשר טרור הוא אחד מהכלים המרכזיים והאכזריים בו, אך אינו היחיד. אסביר את כוונתי: טרור הוא פגיעה נפשית באזרחים. טרור כזה היה למשל במועדון הדולפינריום, במסעדות סבארו ומומנט, בחוצות יפו בירושלים, בקניון בקרני-שומרון, באוטובוסים בחיפה ובעמנואל, בפיצוץ מכוניות תופת, בלינץ' ברמאללה ובכלל פעילויות המתאבדים. אך ירי מרגמות ורקטות ברצועה וסביבתה ותקיפת מוצבים שם (נצרים, מרגנית, טרמיט ואפריקה) הם יותר מטרור – אלו הן פעולות לחימה של ממש. כך גם תקיפת ישובים (אלי-סיני, דוגית, חמרה ועוד), ופעילות חבלנית אחרת, כמו הנחת מטענים ומארבים בצירים, ירי ממכוניות חולפות וכן ירי על ישובים (כגילה ופסגות). מגוון הפעילות החמור הזה מצביע על עימות מזוין נרחב ביותר. ועוד יותר יהיה כך משישגרו את רקטות ה'קסאם' ויפעילו נשק נ"מ.

לאפיון העימות **כמלחמה** ולא כטרור חשיבות רבה, שכן אם אין קוראים נכוחה את טיב המאבק והיקפו – מחמיצים את התשובה הנכונה לו. זוהי מיני-מלחמה או מלחמת התשה. עם-זאת, המונח 'מלחמה' במובנו הקלאסי אינו רלבנטי, מאחר שאין ביכולתם להניע כוחות או להמטיר אש מסיבית ומתמשכת, ולבצע שאר פעילויות מלחמתיות מובהקות.

חשוב להגדיר את האויב: **האויב במלחמה זו הוא הרשות הפלשתינית**, על יחידות המשטרה שלה ושאר מנגנוני הביטחון, וכן הארגונים השונים: פת"ח, תנוים, חמאס, ג'יהאד, החזיתות. הרשי"פ לא רק

¹ לארי שבטי, במוסף הארץ, 14.9.2001.

² לפי בן-עמי דרשו הפלשתינים גם את כוכב יאיר. זה אולי מסביר את מעברו של ברק לכפר שמריהו...

³ קרוב לוודאי, מתוך תאוה להירשם באני-אליים של ההיסטוריה וכדי לקבל פרס נובל.

מוותרים כשהם "מסתפקים" (לפי שעה!) רק ב-22 אחוז מארץ-ישראל המערבית.

התבטאויות לא מעטות מראות שהפלשתינים הכינו עצמם זמן רב לעימות המזוין. ביקור שרון בהר-הבית לא היה אלא תואנה עלובה. כך הוא גם הלהג הטפל של פלשתינים וחוגי שמאל על "כיבוש והתנחלויות" כשורש מאבקם. הרי עמדו לקבל את מלוא "השטחים" ולהשתחרר מ"הכיבוש", אז על איזה כיבוש מדובר? וכי כיבוש כזה, שמוותרים עליו לטובתם, יכול להיות סיבה אמיתית לעימות כה אלים ומכוער? הנהגה שיכלה לקבל מלוא תאוותה על מגש של כסף והעדיפה, ללא סיבות ראיות, את המאבק המזוין ושפיכות הדמים הבלתי-פוסקת – אחת דתה, לעבור מן העולם.

ב. חומרות יתרות שבעימות נוסח התשה

יתן להצביע על מספר חומרות יתרות בהמשך המצב הקיים של דשדוש, גרירת רגליים וחוסר הכרעה, והרי הן בתמציתיות:

1. **המספרים:** במשך שנה ומחצה לעימות, מספטמבר 2000 עד מרץ 2002 – ספגה ישראל מעל 400 הרוגים ואלפי פצועים, והמספרים מחמירים מדי יום.⁴ זאת לעומת כ-90 הרוגים במהלך 5 שנות האינתיפאדה הראשונה (1988-1993), כששלטנו בישי"ע, ולעומת 265 הרוגים במהלך 15 שנות שהותנו בלבנון (1985-2000). למדינה קטנה ורגישה לאבדות כישראל מדובר במספרים קשים מנשוא.
2. **אובדן כושר ההרתעה:** יש לזכור כי אובדן כושר ההרתעה⁵ במציאות האסטרטגית של מעטים-מול-רבים ועוינים, ובכלל בגיוגל המזרח-תיכוני, הוא קריטי לקיום ישראל ורווחתה. אסור לנו להימצא לאורך זמן ללא כושר הרתעה תקף, גם בעימותים נמוכי עצימות.
3. **הסלמה באמל"ח:** זה חודשים שהפלשתינים מייצרים ומשגרים רקטות יקסאם.⁶ חומרתן בעליית המדרגה שבהפרת ההסכמים, וחמור הוא שישראל כמו השלימה עם ההפרה הבוטה והמתמשכת. סכנתן היתרה: הקלות שבשיגורן והיכולת שלהן לפגוע במרכזי ערים מאוכלסות (לטווח 6 ק"מ כרגע, ובעתיד יותר), ועל-כן אין זה משנה אם הן מדוייקות או לא-מדוייקות. קשה לבלום ירי תלול-מסלול המשוגר מטווח רחוק למדי, שלא מחייב אפילו איוש בפועל

בזמן השיגור, אלא אם יהיה צה"ל פרוס במקום בזמן אמת. שיגורי הרקטות יחייבו כמובן חזרה ושליטה בחלקים גדולים של יו"ש ועזה.⁷ מזור שמי שאינו רוצה בכך אינו תופש את השינוי האסטרטגי הגלום ברקטות. אסור לישראל להשלים עם מצב שהפלשתינים ישגרו רקטות, שאם לא ידוכאו מיידית עוד יהיו הקדמה לקטיושות (שהיו סיבה מרכזית לבריחת צה"ל מלבנון) ולנשק נ"מ כנגד מטוסינו האזרחיים ושדות-התעופה.

4. **הכרסום בחוסן הלאומי:** אין מנוס מלהודות שהפיגועים עקובי-הדם והבלתי-פוסקים בישי"ע ובתוככי הקו הירוק מתישים את תושבי ישראל וזורעים בהם פחד, מבוכה ויאוש, הגורמים לשפיפות מורל ועייפות כרונית במאבק הקיומי, ומה שלא פחות גרוע – כרסום בנחישות וקריסת האמונה בצדקת דרכנו. הסיכון מאי-ההכרעה הוא גם בהתרבות הקולות המסוכנים הקוראים לסרבנות ול"יציאה מהשטחים". בעלי קולות אלה, שבשבילם זיקת אמת למולדת ופטריוטיות ישראלית הם מושגים מגוינים, שואבים את כוחם בעיקר מדשדושו כיום ומאי-ההתגברות על הטרור והאלימות.

5. **חוסר הסיכוי במלחמת התשה:** הסיכון שישראל תפסיד, בסופו של דבר, במלחמת ההתשה אליה נקלעה הוא רב, כפי שהפסידה בכל "ההתשות" הקודמות: מול מצרים ב-70-1969, מול סוריה בהמשך למלחמת יום הכיפורים, ובמיוחד בלבנון, בשנים שלפני הנסיגה המחפירה במאי 2000. הקשר ההדוק בין הנסיגה המחפירה מלבנון לפרוץ העימות הנוכחי הוא ברור, ונדגיש כאן כי כל נסיגה ותבוסה שלנו מובילה בהכרח לקטסטרופה הבאה.

6. **הסיכון לשינוי בעמדת ארה"ב:** אם וושינגטון תראה שישראל אינה מצליחה לשנות בצורה דרסטית את המצב, ובהקדם – היא עלולה לצמצם תמיכתה בה ולאמץ את האיומים הערביים על "סכנת התפוצצות וסיכונים חמורים לאינטרסים האמריקאיים באזור". ארה"ב, והממשל האמריקני במיוחד, אוהבת מצליחנים ולא מפסידנים. מה גם שמלחמת התשה מתמשכת בפלשתינים עלולה לפגוע בכוונות אמריקאיות אחרות באזור (מול עיראק למשל).

7. **סיכונים עתידיים:** כל מי שענינו בראשו יכול להעריך שאם לא נפעל מהר ובנחרצות להכרעת הרשות הפלשתינית ומחבליה – לא יהיה לנו אי-פעם עתיד בטוח, שלא לומר מנוח. אם הפלשתינים לא יספגו מפלה נוקבת (בדומה

⁴ המאמר נכתב במרץ 2002. מאז החמירו המד-ספרים, והם מונים עתה כאלף הרוגים ואלפים רבים של פצועים.

⁵ ראה: א' לברן, "שקיעתו של כוח ההרתעה הישראלי", נתיב גיליון 76, מרץ 2001.

⁶ עד תחילת (מרץ 2002) נורו כ-900 פצצות מרגמה (81 מ"מ) על ישובים ומוצ-בים, רובם באזור הרצ-עה.

⁷ אין הכרח בשליטה מלאה במקומות הנדרשים אלא בשליטה ביטחונית, דהיינו, להופכם משטחי A לשטחי B. יוזכר שכא-שר שלטנו בכל שטחי ישי"ע היה לנו גם מודי-עין רב יותר. חוסר מודי-עין מספיק כיום הוא בעוכרי הפיגועים וההר-גים הרבים שלנו, שכן קשה יותר לסכלם ללא נוכחות בשטח.

כאשר טילים אלה ישופרו ויהיה לטהרן גם נשק גרעיני (עם או בלי ראשי קרב גרעיניים) והיא תתחייב להגן ביטחונית על המדינה הפלשתינית הריבונית והמוכרת – מצבה האסטרטגי של ישראל יהיה בכי רע מול "המדינה". אם כיום ישראל מוצאת עצמה מוגבלת בפעילותה הביטחונית מול הפלשתינים, הרי אז שיתוקה יהיה, קרוב לוודאי, מלא. בנסיבות אלו אסור לישראל לאפשר לפלשתינים הקמת מדינה, והדרך המרכזית לכך היא להנחיל להם מפלה נוקבת.

★

הנה כי-כן, העימות הנוכחי הוא חריג בחומרותו ואסור היה לישראל להילכד בו ו"להשלים" עמו, מלכתחילה, כגזירת גורל. רע הדבר שהנהגתנו אינה מוצאת לנכון לשים לעימות זה קץ.

ג. הכרעה כיצד

ב טרם נפרוס את גרסתנו להכרעה, נביא דוגמה מאלפת ועכשווית – **המודל התורכי** – המוכיח שניתן להכריע טרור אם נחושים בכך:

מאז 1985 היתה תורכיה שרויה במאבק מר עם המחתרת הכורדית. ה-PKK, הגדול בין שלוש פלגי הכורדים, הוביל את הטרור האכזרי ורווי הדמים נגד ממשלת תורכיה, צבאה ועמה. בניגוד לשני הפלגים האחרים (של ברזאני ושל טלבאני בצפון-עיראק) חתר ה-PKK להשגת עצמאות מלאה, ולא הסתפק באוטונומיה שהממשל התורכי היה נכון להעניק לו. פעולות הטרור שלו התפשטו מעבר לדרום-מזרח תורכיה, שם היה עיקר כוחו, והגיעו עד לאיסטנבול ולמוקדי תיירות בתורכיה (ואף לאירופה), כשהן מפילות עשרות אלפי קורבנות ומסכות דמורליזציה רבה.

עם-זאת, לא חשב הממשל התורכי אף לרגע להיכנע לטרור ולאלימות. פעם אחר פעם סירב לקבל את הצעות ה-PKK להפסקת אש ולניהול מו"מ, ובסופו של דבר היתה ידו על העליונה. שלוש דרכי פעולה הובילו לניצחון התורכי: מאבק נחוש ובלתי-מתפשר; איום במלחמה על מדינה נותנת חסות לטרור (סוריה), ומעצרו של ראש הארגון.

דרך הפעולה הראשית היתה לנהל מאבק עיקש ונחוש ב-PKK בתורכיה ומחוצה לה. תורכיה לא היססה להפציץ מעת לעת ולפלוש לכורדיסטן עם

ל"נכבה" הידועה), הם ישובו וינקטו מאבק אלים ופרוע כל אימת שלא תסופקנה תביעותיהם במלואן. והרי לא ניתן שאלו יסופקו במלואן אי-פעם, בין במסגרת הסדר קבע ובין בהסדר אחר, ובשעה שכל הסדר משפר את סיכוייהם ומרע את שלנו. זאת ועוד: כשאנו יודעים היטב שהפלשתינים לא כיבדו מעולם כל התחייבות חתומה שלהם, קלה כחמורה. (ולעניין זה – אף מצרים, מדינה "מסודרת", לא כיבדה את התחייבויותיה כלפינו). אם הפלשתינים לא יוכרעו, הם יסיקו את המסקנה ההגיונית היחידה – שעימות מזוין משתלם. אם ישראל מעוניינת להבטיח לתושביה עתיד בטוח ומתמשך, אין מנוס מלהנחיל לפלשתינים מפלה נחרצת, שתוציא מהם כל חשק להמשיך להתעמת עימה ולמרר את חייה.

8. הסיכון הבלתי-נסבל שבהקמת מדינת טרור

פלשתינית: מהעימות הנוכחי אפשר להסיק שפעולות הטרור הקשות עד היום יחווירו לעומת אלו שיתבצעו לאחר הקמת מדינה פלשתינית עצמאית וריבונית. להנחה של 'חוכמולוגים', האומרת כי כאשר יקימו הפלשתינים את מדינתם בכל שטחי ישיע הם יבואו על סיפוקם ובא לציון גואל – הנחה זו אין לה על מה לסמוך; אדרבה. הרי אותה טענה הושמעה לפני 1993 והסכמי אוסלו, והם קיבלו מישראל שטחים, שלטון, נשק וכיו"ב, ומה קיבלו אנו במשך 9 שנים מרות? במקום להתמודד עם "רשות שנגועה בטרור מכף רגל ועד ראש" נצטרך לעמוד מול מדינת טרור. המקור המרכזי לטרור מאז אוסלו הוא הביטחון העצמי של הפלשתינים, הנובע מידיעתם שישראל היא מדינה אחראית, מושפעת מאילוצים לרוב, ולכן לא תפעל נגדם בעוצמה יתירה. והרי ביטחון עצמי זה רק יתעצם כאשר תוקם מדינה המוכרת על-ידי כל אומות העולם, וקרוב לוודאי גם על-ידי ישראל, ולאחר ששיגוה בדם ואש. כיום, כשהרשי"פ הינה גוף שלטוני-עוברי, ניתן עדיין להעבירה מהעולם. חיסול מדינה מוכרת הוא כבר אופרה אחרת.

9. סיכון נלווה הינו הקשר הפוטנציאלי שבין

מדינה פלשתינית לאיראן: אין ספק שכאשר תקום "המדינה", היא תחתור להגיע לבריתות והסכמי הגנה עם מדינות רדיקליות באזור, ובמיוחד עם איראן.⁸ כבר כיום מסוכנת איראן לישראל, בעיקר בשל טילי השיהאב-3 שלה וחסינות המרחק הגיאוגרפי מישראל, המעניק לה הגנה מפעילות צה"לית התקפית-שיטתית.

⁸ הקשר בין איראן והפי-לשתינים התגלה גם ב"נואר 2002, בניסיון הברחת הנשק הרב באונייה קארין A.

חלק גדול מצבאה (במאי 97' הגיע מספר חייליה הפולשים לכ-50,000 חייל), ולפגוע במטרות ה-PKK שהתבצרו שם. כישלונות PKK התרבו, ומנגד הצליחו התורכים בנחישות לצמצם את פעולות הגרילה של הארגון.

מעניינות ומוצלחות היו שתי דרכי הפעולה הנוספות: סוריה, שהיתה ביריבות מרה וממושכת עם תורכיה² – העניקה למורדים הכורדים בסיסים בשטחה ובשטח לבנון, מהם יצאו לפעולה נגד יעדים תורכיים. למרות הסכמים נשנים בין תורכיה וסוריה – לא חדלה דמשק מסורה. הדבר היה לצנינים בעיני הממשל התורכי והוא החליט לשים לדבר קץ, וזאת על אף שה-PKK הציע בספטמבר 98' הפסקת-אש חד-צדדית. באוקטובר 98' ריכזה תורכיה בגבול הסורי כוחות ואיימה בפתירת מלחמה (!) אם סוריה לא תפסיק תמיכתה ב-PKK ובמנהיגם עבדאללה אוציאלן. וראה זה פלא: המשבר נגמר כשסוריה מסכימה, לראשונה מזה 14 שנה, להפסיק תמיכתה הצבאית והלוגיסטית בארגון ואף לגרש את אוציאלן מדמשק.

יש לציין שקדם לאיום על דמשק מהלך חשוב – כריתת הסכם ביטחוני-אסטרטגי עם ישראל בפברואר 96', שנועד לסגור את סוריה בצבת אסטרטגי ולהגדיל את חופש הפעולה התורכי.

אוציאלן סולק מדמשק באוקטובר 98', נתפס על-ידי התורכים בקניה והובא לתורכיה בפברואר 99', שם הועמד למשפט ונידון למוות. גור-הדין מרחף מעל ראשו עד היום. ה-PKK, שהוכה אנושות עם תפיסת אוציאלן, נמנע מלבצע פעולות טרור ואלימות, בין היתר כדי לא לסכן את חיי המנהיג השבוי. זה עצמו גם דרש מחבריו, מכלאו, להמשיך בהפסקת האש עליה הכריזו בספטמבר 98' באופן חד-צדדי. יש לציין שניצחון התורכים על ה-PKK הסתמן אף קודם לחטיפת אוציאלן, והוא הועצם עם הכנסתו לכלא.

הניצחון התורכי היה כלי-כך ברור ומוחץ, עד שבתחילת פברואר השנה התפרסם שארגון ה-PKK הודיע שייפסיק לפעול בשמו הנוכחי ומעתה ינסה לקדם את ענייני המיעוט הכורדי במדינה כחוקי. הודעה זו מצביעה למעשה על התפרקות הארגון, שכן ראשיו הודיעו גם שהחליטו לחדול מפעילות תחת השם PKK בכל שטח הרפובליקה התורכית ובכל מדינות האיחוד האירופי – וזאת במסגרת האסטרטגיה החדשה להפיכתו מארגון טרור לארגון פוליטי-חוקי.

במילים אחרות, יש כאן לא רק ניצחון אלא אף הכרעה רבת.

הצלחה התורכית לקחים חשובים לישראל. ישנם מי שיגידו שאין דומה המקרה התורכי-כורדי לזה הישראלי-פלשתיני, אך הגם שהמקרים לא זהים בכל – העקרונות ישימים:

- הלקח האחד הוא, קיום תודעה ונחישות מצד הממשל והצבא התורכי להיאבק בטרור הכורדי בכל מאודם וללא פשרות. אף שהדמוקרטיה התורכית הקשוחה אינה דומה לזו הישראלית, על מגבלותיה, אין לתורכים במה להתבייש, ובוודאי לא כשהיו מצויים במאבק לאומי חיוני (שאז כל האמצעים כמעט כשרים).
- הלקח השני הוא הנכונות ואי-ההיסוס להגיע אף אל סף מלחמה עם שכנה-יריבה, כשאינטרס לאומי חיוני נמצא בסיכון רב. ומהלך כה גורלי השתלם.
- הלקח השלישי הוא, הבנה שכנראה רק סילוק ראש פירמידת האויב יכול לפתור טרור מתמשך.

ראוי לנו לעצור ולהרהר – האם לא הגיע הזמן ליישם גם אצלנו את המודל התורכי המוצלח, במיני-מלחמה שכפו עלינו הפלשתינים מזה כשנה ומחצה, ולהגיע להכרעה?

מוזר, אף מביש, שלמעט מאמר אחד בנדון,¹⁰ לא קיבל הניצחון התורכי המכריע על הטרור הכורדי כמעט כל הד בתקשורת הישראלית, ואין זה רק מהטעם הרדוד שהתורכים יכלו להרשות לעצמם לגבי הכורדים מה שישראל אינה יכולה לממש מול הפלשתינים. ואגב, זו דוגמה אחת. למי שהדבר עדיין לא ברור לו, רשימת הניצחונות על טרור בעולם היא ארוכה¹¹ ואינה כלל עניין אזוטרי.

כיצד להכריע את הרשות הפלשתינית והטרור

מלחמה בטרור ובעימות המזוין הנוכחי כנגד הפלשתינים, יש לפעול לפי שלושה עקרונות מרכזיים:

- חייבת להיות **כוונה** להכריע. מהלכים צבאיים, טובים ככל שיהיו אך ללא כוונה חדה ומתחייבת, בסופו של דבר הם עקרים ומשולים לשיטוט ללא מצפן.
- לנקוט במערכה נחושה, יזומה, מקיפה ושיטתית (ולא בצורה ספורדית, תגובתית ונקודתית);
- את המערכה יש לבצע במהירות ואסור למושכה לאורך זמן, כדי למנוע שיבושים והפרעות-צד.

כשאנו פועלים נגד הטרור בצורה פרטנית ונקודתית, אנו נלחמים ביתושים במקום לפעול לייבוש הביצה. התרופה שניתנה עד היום היא

⁹ על רקע אובדן חבל אל-כסנדסה/האתאי ושלי-טת תורכיה על הזרמת מי הפרת לסוריה -לון עיראק).

¹⁰ א' לברן, "המודל התור-כיי", הארץ, 4.9.2001.

¹¹ כמו ניצחון ישראל על הטרור האשיפי מירדן (בספטמבר 1970) ומלב-נון (בעקבות שלי"ג); הניצחון המצרי על הטרור האיסלמי; הניצחון האמריקאי על הטרור מלוב (1986) ולאחרונה באפגניסטן; חיסול "הצבא האדום היפני", "הב-ריגדות האדומות" באיטליה, וקבוצות בא-דרמיניהו בגרמניה; עליונות ספרד על הטרור הבאסקי. ובעבר הרחוק, ניצחון הבריטים על הטרור בקפריסין ובמ-לאייה. אגב, גם הטרור באלג'יר דוכא על-ידי הצרפתים.

בכדורי אקמול במינון כזה ואחר, במקום שדרוש היה ניתוח רבתי. לחימה תגובתית-נקודתית היא עקרה, אף יש בה סיכונים קשים לישראל.

ההכרעה תושג, אם תמומש בנחישות ובמהירות, בחמשת התחומים הבאים:¹²

1. הריסת התשתית השלטונית של הרש"פ;
2. כיבוש שטחים חיוניים בישיע ופעילות מקיפה וחזיתית נגד ארגוני המחבלים;
3. גביית מחיר מדיני מהפלשתינים;
4. התמודדות חזיתית ולא שגרתית במתאבדים.
5. גורל ערפאת כ"ראש הפירמידה".

1. הריסת התשתית השלטונית:

ש להרוס, מהאוויר ומהקרקע, את כל התשתית השלטונית ובסיסי הסמכות והכוח של הרש"פ. במסגרת זו נכללים בראש ובראשונה המפקדות, המיניסטריונים והמוסדות מהם מתנהלת הפעילות השלטונית והפיקודית של הרשות וארגוניה. כן נכללים בה מערכי התקשורת (טלוויזיה ורדיו) והקשר (הטלפוניה והאלחוט). אין סיבה שלא להרוס גם את מגדל הפיקוח בשדה התעופה דהנייה (ולא רק לחרוש המסלול – פעמיים (!)). אם באלה אין די, יש לכלול גם פגיעה משמעותית בהספקת הדלק והחשמל (לרבות בתחנות דלק ושנאים) וכן במערכת ותחבורתית (צמתים רגישים, רכבים ייעודיים וכיו"ב). כמובן שיש להשמיד בתי-מלאכה וסדנאות החשודים כקשורים בייצור נשק, תחמושת וחומרי חבלה.

ברור שהריסה ספורדית של סמלי שלטון בלבד, כמו תחנות משטרה ומשרדי מנגנון ריקים, מחסומים לא-מאוישים ותקיפות שמטרתן לאותת בלבד – הן חסרות תכלית. אנו "מאותתים" לפלשתינים כבר שנה-ומחצה, ומעטים מתרשמים מכך.

2. כיבוש שטחים חיוניים בישיע ומתקפה רבתי נגד המחבלים:

מסגרת המערכה להכרעה, חיוני לכבוש מחדש, לרבות לתמיד, שטחים בישיע שבאיוולת אוסלו ומקוצר-ראות ביטחוני נמסרו לשלטון פלשתיני. אין שום קדושה פלשתינית בשטחים שנמסרו על-ידינו ובנדיבותנו, ואם הפלשתינים מנצלים אותם כדי ללחום בנו מתוכם – יש לנשלם מהם. מי שנתן והעביר מוצונו שטחים, יכול גם להחזירם לעצמו משהתברר לו מיקח הטעות.

כדוגמה נציין כמה מהשטחים שלא היו צריכים להימסר מלכתחילה לשלטון פלשתיני: גבעת אבו-סנינה בחברון ובית ג'אלה שמול גילה, ואולי גם השכונות המזרחיות של רמאללה מהן יורים בקביעות

על פסגות. טעות מרה נעשתה גם בהעברת העיירות יריחו ובית-לחם לשלטונם המלא, במקום להפכם לשטחי B, בהם לפחות השליטה הביטחונית היא בידי ישראל. כיבוש שטחים חיוניים כיום הוא קריטי, במיוחד לאחר שהפלשתינים החלו לרכוש, לייצר ולהפעיל מרגמות (וכוונתם גם לייצר מרגמות 120 מ"מ) ורקטות קסאם למיניהן, שלא לומר קטיושות. יהיה צורך לסכל את הסכנה של נשק תלול-מסלול זה, וכן של טילי נ"מ אישיים כנגד שדות התעופה שלנו ומטוסינו האזרחיים. במסגרת זו לא יהיה מנוס מלכבוש לא רק רצועות ביטחון (להרחקת הנשק תלול-המסלול), אלא גם ישובים וערים פלשתיניות, במלואן או בחלקן. למי שנרתע בקולניות מ"חזרה" לשטחים שהיו בשלטוננו, כולל מחנות הפליטים, נזכיר שאז היה המצב הביטחוני עשרות מונים טוב יותר מאשר היום.

במקביל על צה"ל להיכנס לשטחים שבשלטון פלשתיני מלא (A) ולהרוס בעצמו, באופן מקיף ושיטתי, את התשתית של כוחות הביטחון הפלשתינים ושל ארגוני המחבלים למיניהם (פת"ח, תנזים, חמאס, ג'יהאד, החזיתות). בנוסף להריסת תשתית זו, יתבצעו מהלכים יסודיים לפירוק הנשק מהרש"פ, מארגוני המחבלים ומהאוכלוסייה, וכמובן מעצרים של ראשי הארגונים והמחבלים (כמו ברגותי, רנתיסי, א'זהאר, אלשאמי ועוד).

להשגת הכרעה אין הכרח לכבוש את כל שטחי A או כל אתר שבשלטון פלשתיני. ניתן להסתפק (וודאי בהתחלה) בכיבוש וטיהור של שני מרכזי השלטון – רמאללה ועזה – ומחנות פליטים מרכזיים, כשבמקביל יהודקו כתרים סביב ערים כמו שכם, לתקופת זמן משמעותית. מותר להניח שפעולות אלו ימחישו לפלשתינים את תבוסתם וחוסר התכלית שבמאבקם. הם שואבים עידוד רב בשומעם קולות מישראל שאל לה להישאר בשטחי A. ביטחונם ותעוזתם גוברים כשהם רואים את צה"ל נכנס לשטחים אלה לתקופה של ימים ספורים בלבד, והדבר אף מהווה עבורם מעין תעודת ביטוח.

כיבוש מחדש של חלקים חיוניים ושטחי מפתח בישיע, ואפילו יש בהם אוכלוסייה פלשתינית, כמו גם הריסה שיטתית של תשתית הטרור ופירוק הנשקים על-ידי צה"ל, עדיפים על היותם קני מחבלים עצמאיים הפועלים, כפי שהוכח, בקלות רבה נגד ישראל.

3. גביית מחיר מדיני מהפלשתינים:

ת אחת הסיבות המרכזיות למצבנו בסכסוך עם הפלשתינים יש לתלות בעובדה שהם מודעים לכך, שעל אף הטרור שהם מפעילים ותוקפנותם הקשה, הם לא שילמו כל מחיר מדיני ואחר, ותמיד 'מחכה להם הרכבת ברציף' (בניגוד לאימרה הותיקה "מעולם לא החמיצו הזדמנות להחמיץ"...). לו ידעו שכתוצאה מכל מאבק אלים ופרובוקציה נפשעת, לא

¹² הדברים נאמרו ונכתבו זמן רב לפני "המתקפה" הישראלית על מתקני הרשות ובסיסי מחבלים במרס 2002.

רק שאלה לא ישתלמו להם, אלא שאף יסיגום לאחור באובדן הישגים קודמים – היו קרוב לוודאי מעיזים פחות לפתוח בהם.

בגביית מחיר מדיני הכוונה בראש ובראשונה לאובדן הישגים לאומיים, כמו אובדן שטחים שבשלטונם, ובוודאי שלא יועברו אליהם שטחים נוספים. אם כיום "חזון" מדינה פלשתינית נישא ברמה, אזי במסגרת המערכה להכרעה, על ישראל להודיע בבירור ש"חזון" זה לא ימומש יותר.

זאת ועוד, כבר היום על ישראל להפוך שטחים שבשלטון פלשתיני מלא – לאזורים בשליטה ביטחונית ישראלית. כלומר, להפוך בהתמדה שטחי A לשטחי B כתגובה על כל פעולת טרור פלשתינית. מלכתחילה היתה ישראל צריכה לדאוג לצמצום השטח שבשליטה פלשתינית מלאה (A) ולריבוי השטח שבשליטה ישראלית ביטחונית (B) ומלאה (C).¹³ במסגרת ההכרעה קיימת ההזדמנות לתקן המצב. מבחינה זו, אגב, היתה החזרת השלטון ב"אורינט האוס" צעד נכון, אבל כמובן, רחוק מלהספיק.

4. התמודדות חזיתית במתאבדים:

טרור המתבצע על-ידי המתאבדים הפלשתינים מכה בישראל באופן בלתי-נסבל. בשיתוקו ההנהגתי איננו נראים כמאמינים שניתן לעשות הרבה מעבר לספיגת אבדות והקמת גדרות הפרדה קיקיוניות. ולא כך.

מול מכת המתאבדים יש לאמץ בראש ובראשונה את הדברים שכתב לפני שנים, הסופר **ס. יזהר** (שאינו ידוע בדיוק בדעותיו הנציות):¹⁴

חברה שמחנכת את בניה להתאבדות ומקדשת את מעשיהם, מוציאה עצמה מהכלל האנושי ואסור שלעולם הנאור ולישראל יהיה עמה שיח ושיג, כשם שאין מה לדבר עם חברת קניבלים.

כך במפורש – קניבלים. דברים קולעים יותר קשה למצוא, כשמתמודדים בתופעה הלא-אנושית הזו. אך ישראל השלימה עם התופעה כמכה משמיים.

אם מהלך כזה, של הימנעות משיג ושיח אינו מספיק, אין מנוס מלפעול גם כנגד משפחות המתאבדים, אם על-ידי הרשי"פ ואם על-ידי ישראל עצמה. ישראל הסתפקה, ואף עלצה כשהרשי"פ הואילה פה ושם "לגנות" את טרור המחבלים. אבל גינוי בלבד, שהרשות למדה להביעו כדי לספק את ישראל והעולם, הוא מס שפתיים ולעג לרש. לו היתה ישראל מכריחה את הרשי"פ לפעול ממש נגד תופעת המתאבדים ומשפחותיהם – אפשר שהתופעה היתה נפסקת או מידלדלת מזמן. אבל ישראל התייחסה בשוויון-נפש למחדלי הרשי"פ (אשר ירתה אף מטחי

כבוד בקבורתו של 'המהנדס' יחיא עייאש והיללה את גבורת המתאבדים ושהידיים אחרים).

כבר זמן שעל ישראל לעשות זאת בעצמה: **על ישראל להכריז שכל מתאבד פלשתיני מסכן במעשיו את משפחתו בהריסת ביתה ואף הגלייתה**. מותר להניח שצעד כזה ירתיע מתאבדים פוטנציאליים ויגרום להם להסס לפני ביצוע זממם.

ליפיהנפש בארץ ובעולם שיוקיעו צעד זה, יוזכר כי אסור לחברת בני-אנוש להשלים עם תופעה קניבלית כזו, ובנוסף, משפחות המתאבדים אינן נקיות מאשמה, במיוחד כשהן גאות בבניהן השאהידיים. לא היה מזיק לו גם הרבינו בהקרנת גופות המתאבדים המרוסקות, וזאת כדי להציג כאבסורד את סיכוייהם ליהנות משלל הבתולות בשמיים....

5. לגורלו של ערפאת כ"ראש הפירמידה":

שאלה המתבקשת, האם הכרעה כוללת גם את חיסולו או סילוקו של ערפאת – התשובה היא שעדיף לממשה מבלי לחסלו או לסלקו מהארץ. נטרולו והפיכתו לאבר מדולדל על-ידי השמטת שלטונו וסמכותו מתחת לרגליו, עדיפים על האופציות האחרות, שכן כך תופגן עוד יותר מוקיוניותו העלובה בלאו הכי. מצב בו מנהיג הפך לכלי ריק, בחסדי ישראל, ימחיש לפלשתינים טוב יותר את הנכבה החדשה שהביא עליהם.

אם ערפאת יסולק, יורשיו לא יהיו בשום אופן טובים או מתונים יותר עבור ישראל. הם לא יפעלו בכנות נגד הטרור שבא מהמחנה שלהם (פתי"ח, תנוים) או של שותפיהם האסלאמיים (חמאס, ג'יהאד) ולא יסכנו את שלטונם או ייכנסו למלחמת אחים בעבור ישראל. הם גם לא יהיו יותר 'פרקטיים' בפתרון הסכסוך. זוהי פשוט אשליה מרה להניח שקיימת מנהיגות חלופית טובה יותר לישראל בטווח הנראה לעין. יתר על כן, אם ערפאת יסולק, תדורבן ישראל לשלם מחיר מדיני כבד ליורשיו לשם התבססותם בשלטון.

את ערפאת יש להוציא ממפקדתו ברמאללה (שתושמד) ולהעבירו לכפר שבסביבתה, בתנאי מצור.¹⁵ בסילוקו של ערפאת מהארץ יש סיכון שעוד יחזור אלינו כבומרנג, כפי שהיה אחרי גירושו מבירות ב-82. בכל מקרה, כל פעילות אישית נגד ערפאת אינה צריכה למנוע את הריסת התשתית השלטונית של הרשי"פ ביו"ש ובעזה.

ההחלטה לראות בערפאת פרסונה "לא-רלבנטית" היא אולי מההחלטות הבודדות הטובות של הממשלה. הלעג בישראל ובחול"ל עליה נובעת יותר מאווילות מאשר מהבנת הנקרא. אי-הרלבנטיות של ערפאת אינה כופרת בכך שנבחר כמנהיגם של הפלשתינים (ועל כך אבוי להם...) או שכאילו ישראל

¹³ זאת גם בראייה מרחי-קת לכת, המעדיפה בעי-תיד (בלית ברירה) את הפתרון הפונקציונלי (שליטה משותפת) על-פני הפתרון הטריטוריאלי (חלוקת השטח בינם לבנינו).

¹⁴ מצוטט גם במאמרי "הרע במיעוט הוא רע מ א ד", ה א ר ך, 4.10.2001.

¹⁵ בהזדמנות זו יש גם לנשלו ממדיו ומהכאפיה שלו, שהם, גם לדבריו, סמל למאבקם הנצחי של הפלשתינים בישראל.

